

Επαναπροωθήσεις: Οι μυστικές «φυλακές» των πλοίων της γραμμής Ελλάδα-Ιταλία

Μια πολύμηνη διασυνοριακή έρευνα, υπό τον συντονισμό του Lighthouse Reports, αποκαλύπτει για πρώτη φορά με τεκμήρια τα μυστικά δωμάτια μέσα στα οποία επαναπροωθούνται παράνομα εκατοντάδες αιτούντες άσυλο από την Ιταλία στην Ελλάδα.

/ Sara Creta, Stavros Malichudis, Jack Sapoch, Klaas van Dijken, May Bulman

18 Ιανουαρίου, 2023

Στο κατάστρωμα του επιβατηγού πλοίου που έχει μόλις αποπλεύσει από τη Βενετία για τα λιμάνια της Ηγουμέντσας και της Πάτρας, ένα απόγευμα του περασμένου καλοκαιριού, η ατμόσφαιρα είναι εύθυμη.

Παρέες ταξιδιωτών πίνουν κρύα μπύρα, ενώ πιο δίπλα νεαροί διαβάζουν το βιβλίο τους στην αώρα που έχουν στήσει. Ζευγάρια βγάζουν selfies. Παιδιά τρέχουν πάνω-κάτω παίζοντας.

Οι επιβάτες δείχνουν να είναι ευδιάθετοι — αλλά όχι όλοι.

Δύο επίπεδα πιο κάτω υπάρχει ένα δωμάτιο, την ύπαρξη του οποίου αγνοούν οι δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι που ταξιδεύουν με το συγκεκριμένο πλοίο κάθε χρόνο. Την πρόσβαση σε αυτό αποτρέπει μια βαριά, ασφάλινη πόρτα — η μόνη πόρτα σε όλο το πλοίο που, πέραν της κλειδαριάς, εξωτερικά κλειδώνει και με σύρτη.

Κλειδωμένοι εδώ περνούν συνολικά έως και πάνω από 50 ώρες, οι αιτούντες άσυλο — ανάμεσά τους ασυνόδευτα παιδιά — που εντοπίζονται να έχουν επιβιβαστεί κρυφά από ελληνικά λιμάνια με προορισμό την Ιταλία, κι επαναπροωθούνται με το ίδιο πλοίο στην Ελλάδα κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου.

Εξαναγκάζονται να υπογράψουν έγγραφα σε γλώσσα που δεν καταλαβαίνουν, συχνά και να απαντήσουν ερωτήσεις δίχως διερμηνέα. Τους αφαιρούνται το κινητό, τα προσωπικά τους αντικείμενα, η ζώνη και τα παπούτσια. Σε κάποιες περιπτώσεις δένονται με χειροπέδες. Συνήθως, δεν έχουν καμία ενημέρωση για το τι συμβαίνει.

Μέσα στο μεγαλύτερο μέρος του 2022, στα πλαίσια μιας διασυνοριακής έρευνας υπό τον συντονισμό του Lighthouse Reports σε συνεργασία με τη γερμανική τηλεόραση (ARD Monitor), την ελβετική τηλεόραση (SRF), το διεθνές δίκτυο Al Jazeera και την ιταλική εφημερίδα Domani, καταγράψαμε αυτές τις πρακτικές που οι ειδικοί χαρακτηρίζουν παράνομες.

Καταγράψαμε 16 επαναπροωθήσεις και πήραμε συνέντευξη από οκτώ θύματα. Συνομιλήσαμε με υπαλλήλους των ακτοπλοϊκών εταιρειών και πηγές στα λιμάνια, πραγματοποιήσαμε δρομολόγια μεταξύ των δύο χωρών ξανά και ξανά, και καταφέραμε σε τρία διαφορετικά πλοία να εντοπίσουμε και να αποτυπώσουμε οπτικά τις «φυλακές» — όπως εργαζόμενοι και αιτούντες άσυλο χαρακτηρίζουν τους χώρους μέσα στους οποίους κρατούνται όσοι

επαναπροωθούνται.

Σήμερα, αποκαλύπτουμε για πρώτη φορά τις κρυφές «φυλακές» των πλοίων της γραμμής μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, μέσα στις οποίες γίνονται οι λιγότερο γνωστές επαναπροωθήσεις στην Ευρώπη.

Επαναπροώθηση δίχως καμία εξήγηση

Ο Μαχντί νόμιζε πως τα είχε καταφέρει.

Ύστερα από περίπου 20 ημέρες άκαρπων προσπαθειών στο λιμάνι της Πάτρας, μια ημέρα της περασμένης άνοιξης είχε επιτέλους καταφέρει να περάσει τα αυξημένα μέτρα ασφαλείας, να πηδήξει τον τελευταίο φράχτη με συρματόπλεγμα, και να τρυπώσει δίχως να γίνει αντιληπτός στις ρόδες μιας νταλίκας που στη συνέχεια επιβιβάστηκε στο πλοίο Asterion II της Superfast Ferries με προορισμό τη Βενετία.

Συμπλήρωνε 30 ώρες κρυμμένος, καθώς το πλοίο πλησίαζε στον προορισμό του. Αλλά, αφού το πλοίο έδωσε, και οι νταλίκες άρχισαν να αποβιβάζονται, το φως ενός φακού σε έλεγχο των ιταλικών Αρχών φανέρωσε το σημείο στο οποίο ήταν κρυμμένος.

Ο Μαχντί λέει πως τον κράτησαν σε ένα κτίριο της αστυνομίας στο λιμάνι για περίπου τρεις ώρες. Εκεί, με βοήθεια διερμηνέα, τον ρώτησαν γιατί έφυγε από το Αφγανιστάν, γιατί δεν είχε μείνει στην Ελλάδα. Τον ρώτησαν εάν ήθελε να ζήσει στην Ιταλία και εκείνος απάντησε θετικά. Του αφαίρεσαν το κινητό, τα παπούτσια, του πήραν αποτυπώματα, και έβγαλαν φωτογραφίες τα τατουάζ στα χέρια του.

Ο Μαχντί έχει ζήσει για περίπου τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα, όπου έφτασε ως ασυνόδευτος ανήλικος. Ενηλικιώθηκε και αποφάσισε να δοκιμάσει την τύχη του κάπου αλλού στην Ευρώπη όταν έλαβε δεύτερη απορριπτική απάντηση — όχι στο αίτημά του για άσυλο καθαυτό, αλλά ως προς την ίδια τη δυνατότητα να *εξεταστεί το αίτημα*, στα πλαίσια της μονομερούς ανακήρυξης της Τουρκίας ως ασφαλούς χώρα για τους υπηκόους Αφγανιστάν.

Είπε πως τον μετέφεραν πίσω στο Asterion II, όπου δίχως καμία εξήγηση τα μέλη του πληρώματος τον κλείδωσαν σε ένα δωμάτιο όπου «δεν μπορείς να καταλάβεις που είναι ο ουρανός ή το έδαφος», επειδή δεν υπάρχει παράθυρο.

Είπε πως ο μόνος τρόπος με τον οποίο είχε μια αίσθηση της ώρας, κατά την επιστροφή στην Ελλάδα, ήταν «επειδή έφεραν τρεις φορές φαγητό».

Και είπε πως στους τοίχους του δωματίου όπου τον έκλεισαν υπήρχαν γραμμένα μηνύματα από άλλους αιτούντες άσυλο, που είχαν επίσης εντοπιστεί προσπαθώντας να φτάσουν παράτυπα στην Ιταλία και είχαν επιστραφεί στην Ελλάδα με το ίδιο πλοίο.

«Έχουν γράψει σαν ανάμνηση πως “το τάδε όνομα, αυτή την ημερομηνία, απελάθηκε από την Ιταλία». Ο Μαχντί χρησιμοποίησε μια ελληνική λέξη για να εξηγήσει πώς έγραφαν: πλακάκι. «Το υλικό είναι από πλακάκι, έχουν σπάσει κάποια μέρη του, και γράφουν με αυτό».

Οι παλιές τουαλέτες που έγιναν η «φυλακή» του Asterion II

Την μαρτυρία του Μαχντί επιβεβαίωσε ο Ραμίν, που λέει πως επαναπροωθήθηκε με το ίδιο πλοίο τον Ιανουάριο του 2022, τη μια και μοναδική φορά που κατάφερε να τρυπώσει επιτυχώς σε κάποια νταλικά στο λιμάνι της Πάτρας.

«Έφτασα στην Ιταλία μετά από 34 ώρες κάτω από την νταλικά», είπε. «Επειδή είμαι ψηλός δεν μπορούσα να κουνηθώ, γιατί θα με έβλεπαν. Οπότε, όταν με έβγαλαν από το φορτηγό δεν ένιωθα τα πόδια μου».

Το πρώτο πράγμα που έκαναν οι Αρχές στη Βενετία ήταν να βάλουν το κινητό του για φόρτιση, να του ζητήσουν να το ξεκλειδώσει, και να ανατρέξουν στα μηνύματα και τις φωτογραφίες του. Του αφαίρεσαν τη ζώνη, τα παπούτσια, κράτησαν το τηλέφωνο και όσα χρήματα είχε (του επεστράφησαν στην Ελλάδα).

Προτού υποχρεωθούν να επιστρέψουν στο πλοίο, τόσο ο Μαχντί όσο και ο Ραμίν πήραν μια σύντομη γεύση της χώρας στην οποία ρίσκαραν τη ζωή τους για να φτάσουν, καθώς και οι δύο λένε πως μεταφέρθηκαν οδικώς για να τους γίνουν τεστ για την Covid-19.

Οι δύο νέοι επιβεβαίωσαν πού βρίσκεται η «φυλακή» στο Asterion II, μέσα στην οποία πέρασαν τη μακρά επιστροφή. Εξωτερικά, η «φυλακή» καλύπτεται από φωτογραφίες δημοφιλών καλοκαιρινών θερέτρων στην Ελλάδα. Πρακτικά, δίχως να το αντιληφθεί, περνάει από αυτή κάθε επιβάτης που ανεβαίνει τις κυλιόμενες σκάλες από το γκαράζ κατά την άφιξη του.

«Μέσα υπάρχει ένας χώρος με τρεις τουαλέτες που δεν είναι πια σε χρήση, και αυτό είναι το μέρος όπου με κρατούσαν», είπε ο Ραμίν. «Μύριζε πολύ άσχημα, καταλαβαίνεις ότι πρόκειται για τουαλέτα».

Για τους αιτούντες άσυλο υπάρχουν δύο στρώματα. Ο Ραμίν είπε πως το δικό του ήταν γεμάτο έντομα, τα οποία σκότωσε. Υπάρχει ακόμα μια σπασμένη λεκάνη, ενώ οι μαρτυρίες εργαζομένων και θυμάτων αναφέρουν και έναν νιπτήρα, τον οποίο μπορέσαμε επίσης να καταγράψουμε.

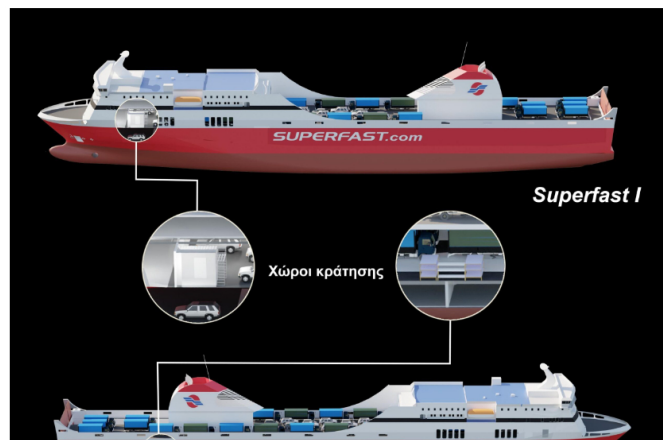
Σε φωτογραφία που του δείξαμε, ο Μαχντί αναγνώρισε το μέλος του πληρώματος που του έφερνε φαγητό. Και που, παρότι δεν προβλεπόταν, δέχθηκε να του δώσει ένα τσιγάρο «επειδή μιλούσε λίγα ελληνικά».

Οι «φυλακές» των Superfast I και Superfast II

Στα πλαίσια της πολύμηνης δημοσιογραφικής έρευνας, συγκεντρώσαμε μαρτυρίες θυμάτων που πιστοποιούν πως η ίδια πρακτική πραγματοποιείται και σε άλλα πλοία εταιρειών που εκτελούν τα δρομολόγια μεταξύ των λιμανιών της Ελλάδας (Πάτρα, Ηγουμενίτσα) και της Ιταλίας (Μπάρι, Ανκόνα, Μπρίντζι, Βενετία).

Ύστερα από συνεντεύξεις με θύματα επαναπροωθήσεων, μπορέσαμε να εντοπίσουμε και να καταγράψουμε οπτικά για πρώτη φορά τις «φυλακές» και σε άλλα δύο πλοία της Superfast, τα Superfast I και Superfast II.

Στην εικονογράφηση που ακολουθεί, αποτυπώνεται το σημείο στο οποίο βρίσκονται οι «φυλακές» κάθε πλοίου.

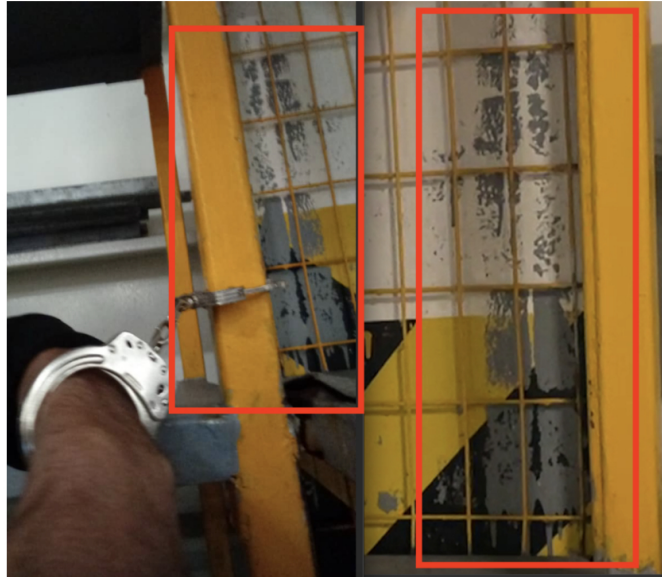
Στο Superfast II, οι αιτούντες άσυλο κρατούνται σε έναν αποθηκευτικό χώρο. Παλαιότερα, ένα θύμα είχε καταφέρει να βγάλει μια selfie από το σημείο όπου το πλήρωμα φέρεται να τον είχε δέσει με χειροπέδες.

Πήγαμε στο ίδιο σημείο.

Το οπτικό υλικό μας ταιριάζει με το περιβάλλον στη selfie, με τις ομοιότητες π.χ. να εντοπίζονται και στα σημάδια στον φθαρμένο τοίχο που υπάρχουν πίσω από τον αιτούντα άσυλο (δείτε τον σταυρό στη γκρι μπλοκά που σχηματίζεται στη φώτο που ακολουθεί).

Εργαζόμενοι της εταιρείας επιβεβαίωσαν πως η «φυλακή» του Superfast II βρίσκεται στο συγκεκριμένο επίπεδο.

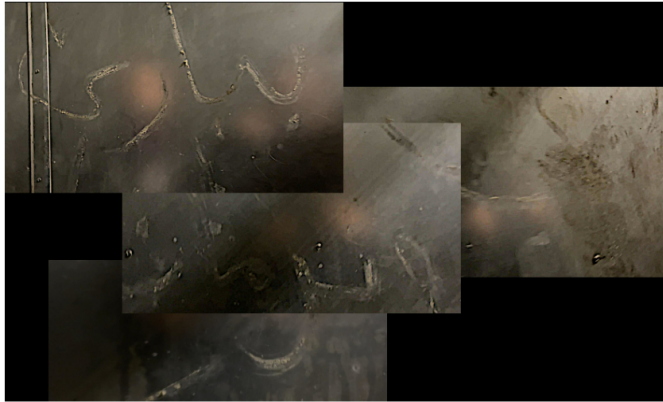

Στο Superfast I, οι αιτούντες άσυλο κρατούνται εντός μιας μεταλλικής κατασκευής με συρματόπλεγμα στην οροφή, που βρίσκεται στο επίπεδο του γκαράζ, σε ένα από τα χαμηλότερα καταστρώματα. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, υποστηρίζουν, η ζέστη είναι αφόρητη.

Τα θύματα μπορούν να κοιμηθούν σε ένα κομμάτι χαρτόνι. Σε συνεντεύξεις, θύματα αναγνώρισαν το δωμάτιο ως τον χώρο στον οποίο είχαν κρατηθεί και υποστήριξαν πως τους είχε δοθεί μόνο ένα μπουκάλι νερό και ένα κρουασάν ή μια μπανάνα.

Οι φωτογραφίες και τα βίντεο από τις επισκέψεις μας στο δωμάτιο ταιριάζουν με τις περιγραφές των αιτούντων άσυλο. Στον μεταλλικό τοίχο διακρίνονται λέξεις στα κουρδικά.

Η συμφωνία Ελλάδας-Ιταλίας που παραβιάζει το διεθνές δίκαιο

Τα τελευταία χρόνια, οι επαναπροωθήσεις ανθρώπων που θέλουν να αιτηθούν άσυλο, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου, καταγράφονται ως κρατική πρακτική όλο και πιο τεκμηριωμένα ανά την Ευρώπη.

Αλλά αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον στη διαδικασία των επαναπροωθήσεων από την Ιταλία στην Ελλάδα είναι πως όλα τα κύρια στάδια (ο πιθανός εντοπισμός των αιτούντων άσυλο εν πλω, η μεταφορά στους κλειστούς χώρους κράτησης, η παράδοσή τους αρχικώς στις ιταλικές και στη συνέχεια στις ελληνικές Αρχές) δεν επιτελούνται από κάποιον κρατικό φορέα.

Στα πλοία, άλλωστε, δεν επιβαίνει ελληνικό ή ιταλικό σώμα ασφαλείας. Υλοποιούνται από μέλη του εκάστοτε πληρώματος σε ό,τι φαντάζει ως ένα ιδιότυπο – και πιθανόν το μόνο στην Ευρώπη – ιδιωτικοποιημένο σύστημα πλωτών επαναπροωθήσεων.

Σε γραπτή του απάντηση, το ελληνικό Λιμενικό παρέθεσε τα βήματα που ακολουθούνται, επιβεβαιώνοντας τα ευρήματα της έρευνάς μας:

«Στην περίπτωση των επανεισοχών μεταναστών από την Ιταλία στην Ελλάδα, οι Ιταλικές Αρχές παραδίδουν τους μετανάστες, που εξήλθαν παράνομα από την Ελλάδα, στον πλοίαρχο του Ε/Γ-Ο/Γ πλοίου στο οποίο εντοπίστηκαν. Μετά τον κατάπλου του εκάστοτε πλοίου στο λιμένα της Πάτρας ή της Ηγουμενίτσας, ο πλοίαρχος τους παραδίδει σε στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ, τα οποία ενημερώνουν την τοπική Εισαγγελία. Εν συνεχεία, τα ανωτέρω στελέχη παραδίδουν τους μετανάστες στην ΕΛ.ΑΣ».

Βάση γι' αυτή την πρακτική φέρεται να αποτελεί μια διμερής συμφωνία «επανεισοχής» μεταξύ των δύο κρατών, η οποία βρίσκεται σε ισχύ από το 1999 παρότι δεν έχει επικυρωθεί από το ιταλικό κοινοβούλιο.

Η συμφωνία ορίζει πως η Ιταλία μπορεί να επιστρέψει στην Ελλάδα μετανάστες που έχουν φτάσει από την Ελλάδα. Ωστόσο, οι ειδικοί επισήμαναν πως δεν έχει «καμία νομική βάση» και δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε όσους ζητούν άσυλο, καθώς συνιστά παραβίαση του δικαιώματος στην ελευθερία και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΔΑ).

Η Sarah Progin-Theuerkauf, καθηγήτρια Ευρωπαϊκού Μεταναστευτικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Φρίμπουργκ, δήλωσε πως η συμφωνία στερείται νομιμότητας, «καθώς η κράτηση και η στέρηση της ελευθερίας σε αυτή την περίπτωση, αλλά δεν καλύπτεται από καμία νομική βάση».

«Τα πρόσωπα θα πρέπει να οδηγηθούν στη σωστή διαδικασία στην Ιταλία, και τότε υπάρχουν επίσης δυνατότητες νομικής προστασίας», σχολίασε. «Επομένως, θα πρέπει να τους δοθεί μια απόφαση. Πρέπει να υπάρχει νομική βάση για την αποστολή τους πίσω στην Ελλάδα».

Γιατί είναι παράνομες οι επαναπροωθήσεις Ιταλίας-Ελλάδας

- Βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου, που προβλέπει την επιστροφή ατόμων που έχουν ήδη υποβάλει αίτημα ασύλου σε άλλο κράτος της ΕΕ (δηλαδή την Ελλάδα), οι ιταλικές αρχές μπορούν να εκτιμήσουν εάν ένας αιτών άσυλο μπορεί να επιστραφεί στην Ελλάδα.
- Ωστόσο, αυτή η διαδικασία αξιολόγησης διαρκεί συνήθως τουλάχιστον ένα

μήνα, κατά τη διάρκεια του οποίου το άτομο θα πρέπει να προστατεύεται από πιθανή επαναπροώθησή του.

- Θα πρέπει να ακολουθούνται συγκεκριμένα κριτήρια και μηχανισμοί, π.χ. η Ιταλία να καταχωρίζει τους αιτούντες άσυλο στην EURODAC (ευρωπαϊκή βάση δεδομένων για το άσυλο). Αυτό συχνά φέρεται να μην ισχύει.
- Πολύ συχνά, οι αιτούντες άσυλο στα ιταλικά λιμάνια δεν έχουν πρόσβαση σε νομική συνδρομή και διερμηνεία, κατά παράβαση του δικαίου της ΕΕ. Κι αναγκάζονται π.χ. να υπογράψουν έγγραφα σε γλώσσα που δεν γνωρίζουν.
- Ακόμα, οι περισσότερες επαναπροωθήσεις πραγματοποιούνται με άτυπες διαδικασίες: η έρευνα δείχνει ότι οι αιτούντες άσυλο απορρίπτονται αδιακρίτως χωρίς να αξιολογείται η ατομική τους κατάσταση (π.χ. ασυνόδευτα παιδιά, αξιολόγηση ευαλωτότητας).

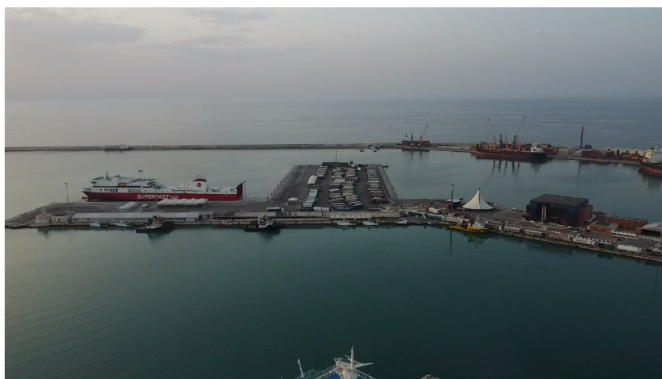
Η καταδίκη της Ιταλίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Το 2014, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) έκρινε ότι η Ιταλία ενήργησε παράνομα όταν στο πλαίσιο της διμερούς συμφωνίας επαναπροώθησε στην Ελλάδα 35 αιτούντες άσυλο, που είχαν ταξιδέψει παράτυπα στη χώρα.

Στην υπόθεση «Sharifi και άλλοι κατά Ιταλίας και Ελλάδας», το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα άτομα είχαν υιοθετήσει βία από την αστυνομία και το πλήρωμα των πλοίων με τα οποία επαναπροωθήθηκαν, και δεν τους είχε δοθεί η δυνατότητα να υποβάλλουν αίτημα ασύλου στην Ιταλία.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι, κατά την εφαρμογή διμερών συμφωνιών που αφορούν την επιστροφή αιτούντων άσυλο σε άλλη χώρα της ΕΕ, τα κράτη-μέλη δεν μπορούν να αγνοούν ή να παρακάμπτουν τις υποχρεώσεις τους βάσει της ΕΣΔΑ.

Έκτοτε, η Ιταλία έχει επανειλημμένα ισχυριστεί ότι η πρακτική αυτή έχει σταματήσει. Και πιέζει για τον τερματισμό της εποπτείας των συνοριακών διαδικασιών, που τέθηκε σε εφαρμογή στα λιμάνια της μετά την καταδικαστική απόφαση, υποστηρίζοντας πως οι εν λόγω παραβιάσεις δεν λαμβάνουν χώρα πλέον.

Άποψη του λιμανιού του Μπάρι στην Ιταλία. Φωτογραφία: Sara Creta

Ο αρχηγός της αστυνομίας του Μπάρι, Giovanni Signer, υποστήριξε πως τα δικαιώματα όσων φτάνουν παράτυπα στην Ιταλία και δεν ανήκουν σε χώρες της ΕΕ είναι διασφαλισμένα.

«Έχουν εγγυημένη συνδρομή, άμεση υγειονομική προστασία και, αν αποφασίσουν να υποβάλουν αίτηση για άσυλο ή διεθνή προστασία, οι διαδικασίες ξεκινούν εδώ στην Ιταλία», είπε. Διαβεβαίωσε αρκετές φορές πως παρέχεται η δυνατότητα για υποβολή αιτήματος ασύλου, και είπε πως μόνο όσοι δεν το επιθυμούν επιστρέφονται στην Ελλάδα.

Διέφνευσε τις μαρτυρίες εξαναγκασμού αιτούντων άσυλο σε επαναπροώθηση, υποστηρίζοντας πως αφενός έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις κατευθυντήριες που δίνονται, αφετέρου σε τέτοια περίπτωση οι ένστολοι θα βρίσκονταν αντιμέτωποι με ποινικές ευθύνες.

«Μπορώ να σας διαβεβαιώσω, τουλάχιστον όσον αφορά την κρατική αστυνομία, πως κανένας αστυνομικός δεν θέλει να αναλάβει τέτοια ευθύνη», είπε. Για τις συνθήκες κράτησης εντός των πλοίων, έριξε το μπαλάκι στις ιδιοκτήτριες εταιρείες.

Εκατοντάδες θύματα, άτυπες διαδικασίες

Από τα στοιχεία που μας παρείχε το ελληνικό Διμενικό, προκύπτει πως την τελευταία διετία επαναπροωθήθηκαν από την Ιταλία στην Ελλάδα τουλάχιστον 231 άτομα:

- το 2022, επαναπροωθήθηκαν 57 μετανάστες στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας και 17 στο λιμάνι της Πάτρας,
- το 2021, επαναπροωθήθηκαν 115 μετανάστες στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας και 42 στο λιμάνι της Πάτρας.

Ασχέτως αφετηρίας, η πλειοψηφία των θυμάτων επιστρέφονται στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας,

όπου τα δρομολόγια πραγματοποιούν πρώτη στάση. Οι αιτούντες άσυλο τότε κρατούνται έως για λίγες ημέρες στο λιμάνι, κι έπειτα αφήνονται συνήθως ελεύθεροι.

Οι αριθμοί των Αρχών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη με επιφύλαξη, καθώς συχνά τα θύματα υποστηρίζουν πως επαναπροωθήθηκαν δίχως να υπογράψουν οποιοδήποτε έγγραφο. Η δικηγόρος Erménia Rizzi, ειδική σε ζητήματα μετανάστευσης, δήλωσε πως «αυτές οι επαναπροωθήσεις πολύ συχνά πραγματοποιούνται με βίαιο τρόπο, συνοδευόμενες επίσης από κράτηση».

Είπε πως είναι «αόρατες για όλους, διότι κανείς δεν έχει πρόσβαση σε αυτή την περιοχή, ούτε καν οι οργανώσεις που, βάσει εντολής, θα έπρεπε να είναι παρούσες στο λιμάνι». Και πρόσθεσε πως στο λιμάνι του Μπάρνι υπάρχει ένα άτομο που μιλάει αγγλικά και κάποιες αφρικανικές γλώσσες, αλλά κανένας που να μιλάει παστούν, νταρί, φαρσί ή κουρδικά.

«Ο νόμος ορίζει ότι [οι αιτούντες άσυλο] πρέπει να ενημερώνονται νομικά [...] Πώς είναι δυνατόν να ενημερωθούν αυτοί οι άνθρωποι για τα δικαιώματά τους, αν δεν υπάρχουν διαμεσολαβητές στα συνοριακά περάσματα που να μιλούν τις γλώσσες αυτών των ανθρώπων;», είπε.

Τι απάντησε η Attica Group

Τα πλοία Asterion II, Superfast I και Superfast II, στα οποία καταγράψαμε οπτικά τις «φυλακές» που χρησιμοποιούνται για την επαναπροώθηση αιτούντων άσυλο από την Ιταλία στην Ελλάδα ανήκουν στην Superfast Ferries, που με την σειρά της αποτελεί θυγατρική του ομίλου Attica Group, από κοινού με τις Blue Star Ferries και Hellenic Seaways.

Σύμφωνα με την Ετήσια Οικονομική Έκθεσή της για το 2021, η Attica Group είναι ο μεγαλύτερος ελληνικός όμιλος επιβατηγού ναυτιλίας και ένας από τους δέκα μεγαλύτερους στην Ευρώπη, με κύκλο εργασιών που άγγιξε τα 348 εκατ. ευρώ το ίδιο έτος. Την περίοδο 2014-2021, η Attica Group έλαβε πάνω από 193 εκατ. ευρώ σε κρατικές επιχορηγήσεις.

Για όλα όσα προκύπτουν από τη δημοσιογραφική έρευνα αποστείλαμε εκτενή ερωτήματα στον όμιλο.

Λάβαμε την απάντηση πως «η Attica Group είναι ευρέως γνωστή για τις υψηλές ποιότητας υπηρεσίες που παρέχει στα πλοία της, σε πλήρη συμμόρφωση με την εθνική και διεθνή νομοθεσία σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας της. Ενσωματωμένες στην κουλτούρα μας είναι οι αξίες της ακεραιότητας, του σεβασμού της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας, καθώς και της προστασίας της ασφάλειας όλων των ατόμων επί των πλοίων».

Ο όμιλος δήλωσε πως λαμβάνει «πολύ σοβαρά υπόψη τους ισχυρισμούς» που παρουσιάσαμε, τους οποίους μας διαβεβαίωσε πως θα εξετάσει «περαιτέρω». Παράλληλα, «και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων μας σε σχέση με ανυπόστατους ισχυρισμούς που διατυπώνονται κατά της εταιρείας μας», μας κάλεσε να αποφύγουμε «οποιαδήποτε δημοσίευση θα μπορούσε να βλάψει τη φήμη της Attica Group».

Ευχαριστήσαμε την Attica Group για την απάντηση, αλλά ζητήσαμε να λάβουμε απαντήσεις και στα συγκεκριμένα ερωτήματα που είχαμε θέσει.

Δύο ημέρες αφότου η Attica Group μας είχε μεταφέρει την πρόθεση να εξετάσει όλα αναφέραμε, διέψευσε κατηγορηματικά πως τέτοιου είδους πρακτικές σημειώνονται σε οποιοδήποτε πλοίο της, δίχως να προσφέρει επιμέρους στοιχεία. Στο ίδιο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ο όμιλος μας «συμβούλεψε» να μην δημοσιεύσουμε αυτούς τους «ψευδείς ισχυρισμούς».

«Εάν παρόλα αυτά επιλέξετε να δημοσιεύσετε ένα τέτοιο ρεπορτάζ, το οποίο σας συμβουλευόμαστε και πάλι να αποφύγετε, σας καλούμε να διασφαλίσετε πρώτα ότι δεν θα το συνδέσετε με οποιοδήποτε τρόπο, ρητά ή σιωπηρά, με την Attica Group και/ή με οποιαδήποτε εταιρεία-μέλος της και τα σκάφη της», κατέληγε η απάντηση, στην οποία ο όμιλος επιφύλασσαν για «κάθε δικαίωμα» του.

Επαναπροωθούνται και παιδιά

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξής του, ο αρχηγός της αστυνομίας του Μπάρνι, Giovanni Signer, είπε πως οι επιστροφές δεν αφορούν τους ανήλικους: «Οι ανήλικοι που φθάνουν στην Ιταλία παραμένουν στην Ιταλία και η επανεισοδή στην περίπτωσή τους δεν εφαρμόζεται».

Ο Baloosh είναι ένα νεαρό συνεσταλιμένο αγόρι, που χαμηλώνει ελαφρώς το βλέμμα όταν κάνει χειραψία με μεγαλύτερους. Ζει σε ένα από τα εγκαταλελειμμένα εργοστάσια μπροστά από το λιμάνι της Πάτρας, που στεγάζουν όσους δοκιμάζουν την τύχη τους στο «παιχνίδι», την προσπάθεια να κρυφτούν επιτυχώς σε κάποια νταλικά με ιταλικό προορισμό.

Ένα από τα εργοστάσια στο λιμάνι της Πάτρας στα οποία διαμένουν οι αιτούντες άσυλο που επιχειρούν το «παιχνίδι». Φωτογραφία: Sara Créta

Ένα έγγραφο του πιστοποιεί πως είναι 17 χρονών, και πως παλαιότερα έμενε σε έναν ξενώνα ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα. Έφυγε από το Αφγανιστάν πριν περίπου 1,5 χρόνο. Τους τελευταίους έξι μήνες βρίσκεται εδώ για το «παιχνίδι», με σκοπό να φτάσει στον αδερφό του στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Μια φορά, ακριβώς σαν τον Μαχντί, ακριβώς σαν τον Ραμίν, νόμιζε πως τα κατάφερε. Μέχρι που ένας φίλος ενημέρωσε την οικογένειά του πίσω στην πατρίδα για τα καλά νέα, ενώ το πλοίο του έπλεε προς την Ιταλία!

Αλλά όταν το φορτηγό-ψυγείο όπου είχε κρυφτεί βγήκε στο λιμάνι της Ανκόνας, εντοπίστηκε.

Δεν τον ανέκριναν, είπε, δεν του πήραν δακτυλικά αποτυπώματα. Τον έβαλαν απλώς σε ένα μικρό σκοτεινό δωμάτιο, χωρίς κρεβάτι, χωρίς φαγητό, μόνο με ένα μικρό ανεμιστήρα. «Και με έστειλαν πίσω στην Ελλάδα με το πλοίο, παράνομα. Δεν με ρώτησαν καθόλου σχετικά με το αίτημα ασύλου ή οτιδήποτε άλλο».

«Τους είπα εδώ είναι Ευρώπη»

Το «παιχνίδι» από τα λιμάνια της Πάτρας ή της Ηγουμενίτσας ενίοτε κοστίζει ζωές. Οι θερμοκρασίες στο γκαράζ, όπου αναγκάζονται να παραμείνουν κρυμμένοι όσοι καταφέρουν να βρεθούν εντός των πλοίων, είναι ασφυκτικές.

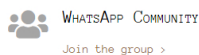
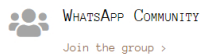
Εντούτοις, παραμένει η μόνη ίσως λύση για όσους δεν έχουν τα χρήματα ή τις αντοχές για την βαλκανική οδό.

Τον περασμένο Ιούλιο, ένα 15χρονο αγόρι έχασε τη ζωή του, όταν κρυμμένο σε ένα φορτηγό με ποδήλατα στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας δεν άντεξε τη θερμοκρασία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, επρόκειτο για ακόμα ένα ασυνόδευτο παιδί που είχε εγκαταλείψει τον ξενώνα για να συνεχίσει στον προορισμό του στην Ευρώπη.

Ζώντας σε ένα άλλο εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο της Πάτρας, ο Ραμίν ανησυχεί. Είναι μόνος στην Ελλάδα από το 2019, όταν ο πατέρας και ο αδελφός του που είχαν φτάσει στη Γερμανία νωρίτερα «τράβηξαν» μέσω οικογενειακής επανένωσης την μητέρα του, που βρισκόταν στη χώρα μαζί του.

Εάν η διαδικασία ολοκληρωνόταν πριν ενηλικιωθεί, θα μπορούσε να τη συνοδεύσει και ο ίδιος. Με το το αεροπλάνο. Τώρα πασχίζει να κρύψει τα πόδια του από τους φακούς των ελέγχων και να φτάσει στην Ιταλία, για να περάσει στη Γερμανία στη συνέχεια. Και ο πατέρας του νευριάζει, δεν μπορεί να καταλάβει γιατί καθυστερεί τόσο.

«Όταν με έπιασε η αστυνομία, τους είπα εδώ είναι Ευρώπη, θέλω να πάω να δω τους γονείς μου στη Γερμανία», λέει. «Και μου απάντησαν πως εδώ είναι Ιταλία. Εδώ έχουμε δικούς μας νόμους».

ΥΠΟΒΑΛΕΤΕ ΕΝΑ ΣΧΟΛΙΟ

Η ηλ. διεύθυνση σας δεν δημοσιεύεται. Τα υποχρεωτικά πεδία σημειώνονται με *

Σχόλιο *

Όνομα *

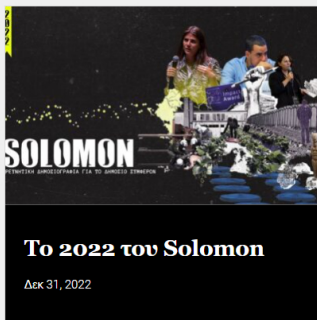
Email *

Ιστότοπος

Αποθήκευσε το όνομά μου, email, και τον ιστότοπο μου σε αυτόν τον πλοηγό για την επόμενη φορά που θα σχολιάσω.

Υποβολή Σχολίου

More to read

« Παλαιότερες καταχωρήσεις

VISIT US

CONTACT US

Stay in the know!

Email

Sign up

6 Feron street

Athens, 104 34, Greece

Ground floor

(+30) 210 821 7067

info [at] wearesolomon.com

© Solomon

Web Design & Development by [Fanis Kollias](#)

[Terms of Use](#) | [Privacy Policy](#)

